

**МОНГОЛ УЛСЫН
АЖ ҮЙЛДВЭР,
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН ЯАМ**

Засгийн газрын II байр, Нэгдсэн үндэстний гудамж 5/1,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас: (976-51) 26 35 06
Цахим шуудан: info@mimr.gov.mn
Цахим хуудас: www.mimr.gov.mn

2026.05.12 № 02/1504
танай _____-ны № _____-т

**ХУУЛЬ ЗҮЙН ҮНДЭСНИЙ
ХҮРЭЭЛЭНГИЙН ЗАХИРАЛ
Н.ЖАМЪЯНХҮҮ ТАНАА**

Хүсэлт уламжлах тухай

“Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай Монгол Улсын Засгийн газар, Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр” болон “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай Монгол Улсын Засгийн газар, Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээрт нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай протокол”-ыг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл болон холбогдох материалыг хүргүүлж байна.

Хуулийн төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.4-д заасны дагуу эрх зүйн мэдээллийн нэгдсэн санд байршуулж, олон нийтээс санал авч өгөхийг хүсье.

Хавсралт 22 хуудастай.

**ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГЫН
АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ** **Б.ДАШПҮРЭВ**

ТАНИЛЦУУЛГА

“Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай”
Монгол Улсын Засгийн газар болон Оросын Холбооны
Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр болон
“Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай”
Монгол Улсын Засгийн газар болон Оросын Холбооны
Улсын Засгийн газар хоорондын 2024 оны 09 дүгээр сарын 03-ны
өдрийн хэлэлцээрт өөрчлөлт оруулах тухай
протоколыг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл

1. Үндэслэл, бодлогын орчин

Өргөн уудам нутаг дэвсгэртэй, хүн амын суурьшил сийрэг, далайд гарцгүй Монгол Улсын хувьд агаарын тээвэр нь гадаад ертөнцтэй холбогдох үндсэн гарц төдийгүй үндэсний аюулгүй байдлын чухал бүрэлдэхүүн хэсэг юм. Иймд Засгийн газраас агаарын харилцааг эдийн засгийн тэргүүлэх салбарын нэг гэж үзэж, төрийн бодлогоор дэмжин ажиллаж байна.

Монгол Улсын Их Хурлын 2021 оны 106 дугаар тогтоолоор баталсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-ын “Боомтын сэргэлт” хэсгийн 1.3-т “Монгол Улсын агаарын зайн зохион байгуулалт, агаарын замын ашиглалтыг сайжруулж, дамжин өнгөрөх нислэгийн тоог нэмэгдүүлэх, агаарын тээврийн салбарыг үе шаттайгаар либералчлах замаар ачаа тээврийн зангилаа төвийг бий болгож, аялал жуулчлалыг дэмжих” зорилтыг тусгасан.

Мөн уг бодлогын хүрээнд зам, тээврийн салбар болон боомтын дэд бүтцийг хөгжүүлэх, бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалд тулгуурлан эдийн засгийн чөлөөт бүс, хуурай боомтуудыг үе шаттайгаар байгуулах, худалдааны эргэлтийг нэмэгдүүлэх, дамжин өнгөрөх нислэгийн тоог өсгөх зорилтуудыг дэвшүүлээд байна.

2. Агаарын хөлгийн түлшний өнөөгийн байдал, тулгамдсан асуудал

Монгол Улс нь агаарын хөлгийн түлшийг 100 хувь Оросын Холбооны Улсаас импортолж байгаа бөгөөд сүүлийн таван жилийн хугацаанд хэрэглээ тогтмол өссөн үзүүлэлттэй байна. Тухайлбал, 2022 онд 38,492 тонн байсан бол 2025 онд 84,366 тоннд хүрч, хоёр дахин нэмэгдсэн байна.

Аялал жуулчлал, эдийн засгийн идэвхжил нэмэгдэж байгаатай холбогдуулан 2028 он хүртэл агаарын тээврийн зорчигч болон ачаа тээвэр тогтвортой өсөх төлөвтэй бөгөөд зорчигчдын тоо 2024 онд 2.2 саяд хүрсэн бол 2028 онд 2.55 саяд хүрэхээр байна.

Нислэгийн тийзийн үнийн дунджаар 36 орчим хувь нь агаарын хөлгийн түлшний үнээс, харин түлшний үнийн 86 орчим хувь нь хил дээрх үнээс шууд хамааралтай байгаа нь түлшний үнэ тогтвортой байх нь иргэдэд үзүүлэх эдийн засгийн нөлөө өндөр болохыг харуулж байна.

Цаашид дэлхийн зах зээл дэх газрын тосны үнийн хэлбэлзэл, ОХУ-ын дотоод зах зээлийн нөхцөл байдалтай уялдан экспортын хязгаарлалт тогтоох, татвар нэмэгдүүлэх эрсдэл бодитоор үүсэх магадлалтай бөгөөд энэ нь агаарын хөлгийн түлшний нийлүүлэлт тасалдах, хомстол үүсэх эрсдэлийг дагуулж болзошгүй байна.

3.Хэлэлцээрийн явц, өнөөгийн нөхцөл байдал

ОХУ нь Монгол Улсын газрын тосны бүтээгдэхүүний гол ханган нийлүүлэгч бөгөөд агаарын тээврийн салбарт хамтран ажиллах саналыг удаа дараа илэрхийлж ирсэн. Монгол Улсад хийсэн ОХУ-ын Ерөнхийлөгч В.В.Путины айлчлалын үеэр “Монгол Улсад газрын тосны бүтээгдэхүүн нийлүүлэх салбарт хамтран ажиллах тухай” хэлэлцээрийг байгуулсан бөгөөд энэ хүрээнд “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай” Засгийн газар хоорондын хэлэлцээрт Монгол Улсын Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд Ц.Туваан, ОХУ-ын Эрчим хүчний сайд С.Е.Цивилёв нар урьдчилсан байдлаар гарын үсэг зурсан.

Засгийн газрын 2025 оны 04 дүгээр сарын 02-ны өдрийн 15 дугаар хуралдааны тэмдэглэлийн дагуу “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай” Засгийн газар хоорондын хэлэлцээрийг Улсын Их Хурлын Байнгын хороогоор хэлэлцүүлж, УИХ-ын гишүүдийн саналыг нэгтгэн 2025 оны 04 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 01/1169 дугаар албан бичгээр ОХУ-ын Эрчим хүчний яаманд хүргүүлсэн. ОХУ-ын Эрчим хүчний сайдаас 2025 оны 07 дугаар сарын 04-ний өдөр хэлэлцээрт оруулах өөрчлөлтөд татгалзаж, хэлэлцээрийг яаралтай эцэслэх, “Монгол Улсад газрын тосны бүтээгдэхүүн нийлүүлэх тухай” Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр нь хамтдаа хүчин төгөлдөр үйлчлэх талаар дурдсан албан бичиг ирүүлсэн.

Үүнтэй холбогдуулан 2025 оны 09 дүгээр сард ОХУ-ын Владивосток хотод зохион байгуулагдсан Дорнын эдийн засгийн чуулга уулзалтын үеэр Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд Г.Дамдинням уг хэлэлцээрт тусгах өөрчлөлтийн асуудлаар ОХУ-ын Эрчим хүчний сайд С.Е.Цивилёв, Байгалийн нөөц, экологийн сайд, Монгол-Оросын Засгийн газар хоорондын комиссын Оросын хэсгийн дарга А.А.Козлов нартай уулзалт хийсэн. Мөн оны 10 дугаар сард АҮЭБЯ-ны төлөөлөл Оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллага болох “Роснефть” НХН-ийн удирдлагуудтай уулзан, холбогдох асуудлаар тохиролцож, зөвшилцөлд хүрсэн.

2025 оны 11 дүгээр сарын 14-ний өдөр Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд Г.Дамдинням ОХУ-ын Эрчим хүчний дэд сайд П.Ю.Сорокинтой цахим хурал хийж, Улсын Их Хурлын холбогдох Байнгын хороо, гишүүдээс өгсөн саналыг Оросын талд хүргүүлсэн.

Мөн 2025 оны 11 дүгээр сарын 18-ны өдөр ШХАБ-ын уулзалт, арга хэмжээний үеэр Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд Г.Дамдинням ОХУ-ын Эрчим хүчний сайд С.Е.Цивилёв, Байгалийн нөөц, экологийн сайд, Монгол-Оросын Засгийн газар хоорондын комиссын Оросын хэсгийн дарга А.А.Козлов нартай Москва хотод уулзаж, Газрын тосны импортын хэмжээг нэмэгдүүлэх, агаарын хөлгийн түлшний хэлэлцээрт тусгах монголын талын тавьсан саналын талаар санал солилцсон.

2025 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн цахим хурлын үеэр Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд Г.Дамдиннямд ОХУ-ын Эрчим хүчний дэд сайд П.Ю.Сорокин хэлэлцээрт оруулах монголын талын тавьсан 7 саналыг тусган өөрчлөн найруулсан протоколын төслийг танилцуулсан.

Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд Г.Дамдинням 2026 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдөр албан томилолтын хүрээнд ОХУ-ын Эрчим хүчний сайд С.Е.Цивилёв, Эрчим хүчний дэд сайд П.Ю.Сорокин нартай Москва хотод уулзаж, газрын тосны бүтээгдэхүүнийг урт хугацаанд тогтвортой нийлүүлэх, агаарын хөлгийн түлшний хэлэлцээрийн сүүлийн хувилбарыг тохиролцсон.

Монгол Улсын Ерөнхий сайдын 2026 оны 04 дүгээр сарын 08-ны өдрийн “Гарын үсэг зурах эрх олгох тухай” 81 дүгээр захирамжаар олгосон эрхийн хүрээнд, 2024 оны 09 дүгээр сарын 03-ны өдөр Улаанбаатар хотноо байгуулсан “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай Монгол Улс болон Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр”-т өөрчлөлт оруулах тухай Протоколд 2026 оны 04 дүгээр сарын 17-ны өдөр ОХУ-ын Москва хотноо гарын үсэг зурлаа.

Протоколд Монгол Улсын талаас Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн сайд Г.Дамдинням, ОХУ-ын талаас Эрчим хүчний сайд С.Е. Цивилёв нар гарын үсэг зурсан болно.

Олон улсын гэрээний тухай хууль болон Улсын Их Хурлын дэгийн тухай хуульд нийцүүлэн үндсэн хэлэлцээр болон түүнд өөрчлөлт оруулах протоколын төслийг нэг багц болгон Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхээр танилцуулж байна.

---oOo---

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2026 оны ... сарын ... өдөр

Төрийн ордон, Улаанбаатар хот

ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай” Монгол Улсын Засгийн газар болон Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр болон “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай” Монгол Улсын Засгийн газар болон Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын 2024 оны 09 дүгээр сарын 03-ны өдрийн хэлэлцээрт өөрчлөлт оруулах тухай протоколыг Монгол Улсын Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон баталсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛЭЭС

Монгол Улсын Засгийн газрын 2026 оны ... дугаар сарын ...-ны өдрийн хуралдааны ... дугаар тэмдэглэлд:

“...ХЭЛЭЛЦСЭН нь: “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай” Монгол Улсын Засгийн газар болон Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр болон “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай” Монгол Улсын Засгийн газар болон Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын 2024 оны 09 дүгээр сарын 03-ны өдрийн хэлэлцээрт өөрчлөлт оруулах тухай протоколыг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл

ШИЙДВЭРЛЭСЭН нь: “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай” Монгол Улсын Засгийн газар болон Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр болон “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай” Монгол Улсын Засгийн газар болон Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын 2024 оны 09 дүгээр сарын 03-ны өдрийн хэлэлцээрт өөрчлөлт оруулах тухай протоколыг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг хэлэлцэн дэмжээд Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхээр тогтов.” гэжээ.

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

2026 оны 04 дүгээр сарын 27-ны өдөр

**“МОНГОЛ УЛСАД АГААРЫН ХӨЛГИЙН ТҮЛШ НИЙЛҮҮЛЭХ ТУХАЙ”
МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР БОЛОН ОРОСЫН ХОЛБООНЫ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР ХООРОНДЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР БОЛОН
“МОНГОЛ УЛСАД АГААРЫН ХӨЛГИЙН ТҮЛШ НИЙЛҮҮЛЭХ ТУХАЙ”
МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР, ОРОСЫН ХОЛБООНЫ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР ХООРОНДЫН 2024 ОНЫ 9 ДҮГЭЭР САРЫН 03-НЫ
ӨДРИЙН ХЭЛЭЛЦЭЭРТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ПРОТОКОЛЫГ
СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ**

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага

1.1.Хууль зүйн үндэслэл

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор баталсан “АЛСЫН ХАРАА-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны 4.4.7-д “Нисэх буудлыг түшиглэсэн олон худалдааны төв байгуулж, худалдааны аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ” гэж, 9.5.4-т “Улаанбаатар хотын олон улсын шинэ нисэх онгоцны буудлыг ашиглалтад бүрэн оруулж, Зүүн хойд азийн зорчигч, ачаа тээврийн нэгдсэн зангилаа төвийг байгуулна” гэж, түүнчлэн, Монгол Улсын Их Хурлын 2021 оны 106 дугаар тогтоолоор баталсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-ын 1.3-т “Монгол Улсын агаарын зайн зохион байгуулалт, агаарын замын ашиглалтыг сайжруулан дамжин өнгөрөх агаарын хөлгийн тоог нэмэгдүүлж, агаарын тээврийн либералчлахыг үе шаттайгаар үргэлжлүүлэх замаар ачаа тээврийн зангилаа төвийг бий болгож, аялал жуулчлалын салбарыг дэмжинэ” гэж тус тус заасан.

Мөн Газрын тосны бүтээгдэхүүний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.2-т “Монгол Улсад газрын тосны бүтээгдэхүүний 30-аас дээш хувийг дангаараа нийлүүлж байгаа гадаадын хуулийн этгээд дотоодын зах зээлд өөрийн хөрөнгө оруулалт бүхий хуулийн этгээд болон өөрийн харьяалал, хяналтад байдаг нэгжээрээ дамжуулан агаарын хөлгийн түлшнээс бусад бүтээгдэхүүнээ борлуулахыг хориглоно” гэж заасан байдаг.

1.2.Практик шаардлага

Монгол Улсын Засгийн газар болон Япон Улс хооронд байгуулсан хэлэлцээрийн хүрээнд Япон Улсын нэн хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгийн эх

үүсвэрээр Хөшигийн хөндийд “Улаанбаатар хотын олон улсын шинэ нисэх буудал” төслийг хэрэгжүүлж, ашиглалтад оруулаад байна.

Монгол Улс өнөөдрийн байдлаар газрын тосны бүтээгдэхүүний хэрэглээгээ 100 хувь импортоор хангаж байгаа бөгөөд дотоодын зах зээл дээрх газрын тосны бүтээгдэхүүний борлуулалтын үнэ нь дэлхийн зах зээл дээрх газрын тосны үнэ, валютын ханш, Оросын Холбооны Улс болон бусад орноос нийлүүлж буй бүтээгдэхүүний импортын үнэ буюу хил үнэ зэргээс шууд хамааралтай байдаг.

Өнөөгийн байдлаар манай улс агаарын хөлгийн түлшийг 100 хувь Оросын Холбооны Улсаас импортолж байгаа бөгөөд сүүлийн 5 жилд ТС-1 агаарын хөлгийн түлшний хэрэглээ тогтмол өссөн үзүүлэлттэй гарчээ. Тухайлбал: 2021 онд 27,879 тонн, 2022 онд 38,492 тонн, 2023 онд 61,719 тонн байсан бол 2024 онд 82,443 тонн, 2025 онд 84,366 тонн хүрч өссөн байна.

Харин Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас онгоцны түлш худалдан авахад төмөр замын царигийн зөрүүтэй байдлаас шалтгаалан импортлох боломж, нөхцөл хязгаарлагдмал байгаа бөгөөд Замын-үүд дэх шилжүүлэн ачих байгууламж нь одоогийн байдлаар онгоцны түлшийг хадгалах зориулалтын сав, насос станц, дотоодын тусгай вагонцистернээр огт хангагдаагүй байна. Мөн Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас нийлүүлэгдэх онгоцны түлшний стандартын хувьд Жет-А түлш бөгөөд өнөөдөр ашиглалтад ороод байгаа Шинэ нисэх буудлын шатахуун хангамжийн байгууламжид ТС-1, Жет-А агаарын хөлгийн түлшийг хамтад нь ашиглах технологийн шийдэл анхнаасаа төлөвлөгдөөгүй болно.

Аялал жуулчлал, эдийн засгийн идэвх нэмэгдэж байгаатай холбоотойгоор зорчигч, ачаа тээвэрлэлт тогтвортой өсөж, агаарын тээврийн зорчигч тээврийн тоо 2024 онд 2.2 сая байсан бол 2028 онд 2.55 сая хүрэх төлөвтэй байна.

Иймд “Чингис хаан” олон улсын нисэх буудлын үйл ажиллагааг өргөжүүлэх, манай улсад агаарын тээвэрлэлт хийж буй дотоод, гадаадын агаарын хөлөг болон дайран өнгөрч буй агаарын хөлгүүдийг өрсөлдөхүйц үнэтэй шатахуунаар цэнэглэх нөхцөл, боломж бүрдүүлэх шаардлага зүй ёсоор тулгарч ирсэн.

Цаашид дэлхийн зах зээл дэх газрын тосны үнэ болон Оросын Холбооны Улсын газрын тосны бүтээгдэхүүний дотоод зах зээлийн нөхцөл байдалтай холбогдуулан Оросын Холбооны Улсын Засгийн газраас экспортын хязгаарлалт хийх, татвар нэмэгдүүлэх шийдвэр гарч болзошгүй бөгөөд энэ нь манай улсын газрын тосны бүтээгдэхүүний хангамж, нийлүүлэлт, тэр дундаа агаарын хөлгийн түлшний нийлүүлэлтэд нөлөөлж, хомсдол үүсэж болзошгүй юм.

Иймд “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай” Монгол Улсын Засгийн газар болон Оросын холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр, “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай” Монгол Улсын Засгийн газар, Оросын холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын 2024 оны 9 дүгээр сарын 03-ны өдрийн хэлэлцээрт өөрчлөлт оруулах тухай протоколыг соёрхон баталснаар дотооддоо агаарын хөлгийн түлшний хангамж, нийлүүлэлтийн тогтвортой байдлыг хангах, “Чингис хаан” олон улсын нисэх буудлын шатахуун хангамжийг тасралтгүй үргэлжлүүлэх, агаарын тээврийн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж буй аж ахуйн нэгжүүдэд олон улсын стандартын шаардлагад нийцсэн шатахууныг тогтвортой нийлүүлэх боломж бүрдэх юм.

Энэхүү хэлэлцээр, протокол нь Монголын тал олон улсын гэрээ байгуулахтай холбоотой хуульд заасан дотоодын процедурыг хангаж, зохих шийдвэр гарсны дараа үйлчилж эхлэх бөгөөд тус хэлэлцээрт агаарын хөлгийн түлшний хангамж, нийлүүлэлт, татварын тогтвортой байдалтай холбоотой заалтууд орсон тул Улсын Их Хурлын бүрэн эрхийн хүрээнд хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлж, холбогдох шийдвэр гаргуулах шаардлагатай юм.

Хоёр.Хуулийн төслийн бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Хуулийн төсөл нь 1 зүйлтэй байх бөгөөд тус зүйлд “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай” Монгол Улсын Засгийн газар болон Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр болон “Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай” Монгол Улсын Засгийн газар, Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын 2024 оны 9 дүгээр сарын 03-ны өдрийн хэлэлцээрт өөрчлөлт оруулах тухай протоколыг Монгол Улсын Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон батлах тухай асуудлыг тусгана.

Гурав.Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох нийгэм, эдийн засаг, эрх зүйн үр дагавар

Хуулийн төсөл батлагдсанаар стратегийн ач холбогдол бүхий онгоцны түлшний хангамж, нийлүүлэлтийн тогтвортой байдал хангагдах, олон улсын болон үндэсний стандартад нийцсэн онгоцны түлшийг олон улсын зах зээлийн үнээр шууд нийлүүлэх найдвартай эх үүсвэр бий болох, манай улсад агаарын тээвэрлэлт хийж буй дотоод, гадаадын агаарын хөлөг болон дайран өнгөрч буй агаарын хөлгүүдийг өрсөлдөхүйц үнэтэй шатахуунаар цэнэглэх нөхцөл бүрдэх зэрэг нийгэм, эдийн засгийн чухал ач холбогдолтой юм.

Түүнчлэн агаарын хөлгийн шатахууныг нийлүүлэгчээс шууд хангаснаар олон улсын болон орон нутгийн нислэгийн зардлыг хямдруулах, хэрэглэгчдэд тасралтгүй, чанартай, олон улсын зах зээлийн үнээр үйлчлэх боломж бүрдэж, нислэгийн тоо нэмэгдэн, улсын төсөвт орлого төвлөрүүлэх төдийгүй иргэний агаарын тээврийн салбарын хөгжилд тодорхой хувь нэмэр оруулна.

Дөрөв.Хуулийн төсөл нь бусад хуультай хэрхэн уялдах, уг хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон цаашид шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох хуулийн талаар

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлалтай нийцсэн байх бөгөөд бусад хууль тогтоомжтой уялдуулан боловсруулна. Үүнтэй холбоотойгоор бусад хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагагүй болно.

-----oOo-----

Төсөл

**МОНГОЛ УЛСАД АГААРЫН ХӨЛГИЙН ТҮЛШ НИЙЛҮҮЛЭХ
ТУХАЙ МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР**

БОЛОН

**ОРОСЫН ХОЛБООНЫ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР ХООРОНДЫН
ХЭЛЭЛЦЭЭР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар (цаашид Талууд гэх),

Эрх тэгш, харилцан ашигтай, урт хугацааны хамтын ажиллагааны зарчим дээр тулгуурлан,

Талуудын хоёр улсын найрсаг харилцааг бэхжүүлэх, нийгэм эдийн засгийн хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх, эрчим хүчний салбарт Монгол, Оросын харилцааг цаашид гүнзгийрүүлэх эрмэлзлээ нотолж,

Монгол Улс, Оросын Холбооны Улс хоорондын Найрсаг харилцаа, иж бүрэн стратегийн түншлэлийн тухай 2019 оны 9 дүгээр сарын 03-ны өдрийн гэрээ болон Хөрөнгө оруулалтыг хөхиүлэн дэмжих, харилцан хамгаалах тухай Монгол Улсын Засгийн газар болон Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын 1995 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн хэлэлцээрийг тус тус харгалзан,

Дараах зүйлсийг хэлэлцэн тохиролцов:

Нэгдүгээр зүйл

Энэхүү Хэлэлцээрийн гуравдугаар зүйлд заасан Талуудын итгэмжлэгдсэн байгууллагууд Оросын Холбооны Улсаас Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх болон энэхүү Хэлэлцээрийн дөрөвдүгээр зүйлд заасан хамтарсан компанийн үйл ажиллагааг эрхлэх таатай нөхцөлийг бүрдүүлэхэд Хэлэлцээрийн зорилго оршино.

Хоёрдугаар зүйл

Энэхүү хэлэлцээрийн хэрэгжилтийг дараах эрх бүхий байгууллагууд гүйцэтгэнэ. Үүнд:

Монголын талаас - Монгол Улсын Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн яам;

Оросын талаас – Оросын Холбооны Улсын Эрчим хүчний яам.

Эрх бүхий байгууллагууд өөрчлөгдсөн тохиолдолд Талууд бие биедээ дипломат шугамаар бичгээр мэдэгдэнэ.

Гуравдугаар зүйл

Энэхүү Хэлэлцээрийн хүрээнд Талууд дараах итгэмжлэгдсэн байгууллагуудтай байна. Үүнд:

Монголын талаас – “Эрчис ойл” ХХК ба/эсхүл түүний хамаарал бүхий байгууллагууд;

Оросын талаас – “НК Роснефть” НХН ба/эсхүл түүний хамаарал бүхий байгууллагууд.

Дөрөвдүгээр зүйл

1. Талуудын эрх бүхий байгууллагууд нь Монгол Улсын “Чингис хаан” олон улсын нисэх буудлын (ICAO-ийн нисэх буудлын код: ZMCK) (цаашид Цогцолбор гэх) дэд бүтцийг удирдах болон ашиглах Хамтарсан компани байгуулна.

2. Хамтарсан компани нь “Чингис хаан” нисэх буудалд агаарын хөлгийн түлшийг тасралтгүй, тогтвортой, саадгүй хангах болон агаарын хөлгийг түлшээр цэнэглэх үйлчилгээ үзүүлэх зорилгоор цогцолборыг удирдах болон ашиглах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

3. Хамтарсан компанид агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх ажлыг Оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллага хэрэгжүүлнэ.

4. “Чингис хаан” нисэх буудалд агаарын хөлгийн түлш худалдах (үүнд нийлүүлэх, хадгалах, цэнэглэх, борлуулах, хүргэх, тээвэрлэх) үйл ажиллагааг хамтарсан компани хийж гүйцэтгэнэ.

5. Монголын тал хамтарсан компанийн үйл ажиллагаанд Монгол Улсын дотоодын зах зээлд газрын тосны бүтээгдэхүүнийг борлуулах үйл ажиллагааг зохицуулсан хууль тогтоомжийн дагуу тогтоосон хязгаарлалтууд үйлчлэхгүй байх асуудлыг хангана.

6. Цогцолборын хэрэгцээнд агаарын хөлгийн түлш тасралтгүй нийлүүлэх үйл ажиллагаанд ямарваа нэгэн саад үүссэн тохиолдолд Талуудын итгэмжлэгдсэн байгууллагууд даруй яриа хэлэлцээ өрнүүлж Талуудын эрх бүхий байгууллагуудад энэ тухай мэдээлнэ.

Тавдугаар зүйл

Цогцолборыг үр дүнтэй ашиглах зорилгоор Монголын тал дараах баталгааг өгнө. Үүнд:

Оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллагад цогцолборыг ашиглахад шаардлагатай зөвшөөрлийн баримт бичгүүд, лиценз болон бусад баримт бичгийг олгох,

Цогцолборын удирдлага, ашиглалт, хөгжүүлэлттэй холбоотой үйл ажиллагааны хүрээнд оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллага болон түүний туслан гүйцэтгэгч байгууллагын албан хаагчид Монгол Улсын хилээр нэвтрэх, гарах, Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суух, ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх,

Цогцолборыг ашиглах, хөгжүүлэхэд шаардлагатай бараа материал, барилга угсралтын техник болон тоног төхөөрөмжийг Монгол, Оросын улсын хилээр нэвтрүүлэхэд гаалийн хялбарчилсан горимоор оруулах,

оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллага болон түүний туслан гүйцэтгэгч байгууллагын үйл ажиллагаанд ижил тэгш хандах, түүнчлэн хөрөнгө оруулалтыг ялгаварлан гадуурхах байдлыг үгүйсгэн, хууль ёсны дагуу хамгаалах,

монголын тал нь оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллага Монгол Улсын аж ахуйн нэгжтэй байгуулсан гэрээний дагуу шаардлагатай хэмжээгээр газрын тосны бүтээгдэхүүн нийлүүлэхэд ижил төрлийн газрын тосны бүтээгдэхүүн нийлүүлж буй Монгол Улсын хуулийн этгээд болон гуравдагч улсын хуулийн этгээдэд тавьдаг нөхцөлөөс дутуугүй таатай нөхцөлд үйл ажиллагаа явуулах боломжийг олгох,

хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхтэй холбогдолтой төлбөр,

тэр дундаа Оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллагад оруулсан хөрөнгө оруулалтыг нь хураан авсны нөхөн төлбөрийг Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээс саадгүй шилжүүлэх.

Зургаадугаар зүйл

Монголын тал энэхүү хэлэлцээрийн дагуу оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллагын Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хийсэн хөрөнгө оруулалт болон хөрөнгө оруулалт хийсний үр дүнд авах орлого, тэр дундаа ногдол ашиг, хувь, хүү, лиценз болон комиссийн урамшуулал, мөн бусад хөрөнгийг шууд болон шууд бусаар өмч хураах, улсын өмч болгох эсхүл албадан хураах, мөн өмч хураах, улсын өмч болгох эсхүл албадан хураахтай дүйцэхүйц бусад арга хэмжээнээс хамгаалах баталгаа олгоно.

Монголын тал оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллага арилжааны гэрээг хэрэгжүүлэх зорилгоор эсхүл түүний үр дүнд олсон хөрөнгөө мөнгөн эсхүл биет хэлбэрээр чөлөөтэй буцаан авах эрхийн баталгаа болон оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллагатай байгуулсан арилжааны гэрээг хэрэгжүүлэх явцад төлбөр тооцоог цаг тухайд нь бүрэн гүйцэд хийхэд баталгаа олгоно.

Монголын тал шууд эсхүл шууд бусаар өмч хураах, улсын өмч болгох, албадан хураах, мөн түүнчлэн төрийн өмчлөлд шилжүүлэх буюу шаардах эрхтэй тэнцэхүйц бусад арга хэмжээний үр дүнд актив, эд хөрөнгө, эрх, ашиг сонирхлын нөхөн олговрыг оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллагын тодорхойлсон хараат бус үнэлгээний байгууллагын эд хөрөнгө, эрх, ашиг сонирхлыг зах зээлийн үнэлгээг буулгахад нөлөөлөх сөрөг үр дагаврыг тооцохгүйгээр тогтоосон зах зээлийн бүрэн үнийн дүнгээр нэн даруй олгоно. Нөхөн олговор нь хөрөнгө оруулалтын хэмжээнээс багагүй байна, мөн үнэлгээ нь.

Долдугаар зүйл

Энэхүү хэлэлцээрт гарын үсэг зурсан өдрөөс хойш Монгол Улсад мөрдөгдөж буй хууль тогтоомжид оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллага болон/эсхүл хамтарсан компанийн Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээрх цогцолборын үйл ажиллагаа болон бүх төрлийн хөрөнгө оруулалт, нийлүүлэлттэй холбоотой нөхцөл байдлыг доройтоход хүргэсэн өөрчлөлт орсон тохиолдолд тэдгээр нь үйлчлэхгүй болно.

Энэхүү хэлэлцээрт гарын үсэг зурсан өдрөөс хойш Монгол Улсын хууль тогтоомжид өөрчлөлт орж, татвар, тариф, хураамж, үүний дотор гаалийн болон бусад бүх төрлийн татварын төлбөр нэмэгдэх, гадаадын ажилчдын квот нэмэгдэх эсхүл багасах; эсхүл энэхүү хэлэлцээрт гарын үсэг зурснаас хойш шинэ татвар, тариф, хураамж, үүний дотор гаалийн болон бусад бүх төрлийн татварын төлбөр, гадаадын ажилчдын квот шинээр нэвтрүүлэх; түүнчлэн энэхүү хэлэлцээрт гарын үсэг зурах үед Оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллагад болон/эсхүл Хамтарсан компанид энэхүү хэлэлцээрээр болон Монгол Улсын хууль тогтоомжоор олгож

байсан хөнгөлөлт, давуу эрхийг цуцлах нь энэ зүйлийн зорилгын хүрээнд Оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллагын нөхцөл байдал нь доройтсон гэж үзнэ.

Наймдугаар зүйл

Энэхүү Хэлэлцээрийн хэрэгжилт болон утгыг тайлбарлах талаар Талуудын хооронд үүссэн маргаан, санал зөрөлдөөнийг Талууд зөвлөлдөх замаар шийдвэрлэнэ.

Есдүгээр зүйл

1. Энэхүү хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх явцад оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллагын хийсэн хөрөнгө оруулалттай холбоотой маргаан, санал зөрөлдөөнийг монголын болон оросын талын итгэмжлэгдсэн байгууллагын хооронд зөвшилцсөний үндсэн дээр шийдвэрлэж, тэдгээр нь цаашид маргаанд оролцогч талууд гэгдэнэ.

2. Хэрэв маргаан эхэлсэн өдрөөс хойш 2 сарын дотор шийдвэрлэгдэхгүй тохиолдолд талуудын аль нэг талын хүсэлтээр Оросын Холбооны Улсын Худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим дахь Олон улсын арилжааны арбитрын шүүхэд түүний холбогдох дүрэм, журмын дагуу шилжүүлнэ.

3. Арбитрын шүүхийн шийдвэр нь эцсийн бөгөөд, талууд заавал биелүүлнэ.

Аравдугаар зүйл

Энэхүү Хэлэлцээрт Талууд бичгээр харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр тусдаа протокол үйлдэн нэмэлт өөрчлөлт оруулж болно.

Арваннэгдүгээр зүйл

Энэхүү хэлэлцээрийн заалтууд нь Монгол Улс болон Оросын Холбооны Улсын хооронд үйлчилж буй ижил асуудал зохицуулсан бусад олон улсын хэлэлцээрээс давуу эрхтэй байна.

Энэхүү хэлэлцээрт тусгагдаагүй бусад асуудалд Хөрөнгө оруулалтыг хөхиүлэн дэмжих, харилцан хамгаалах тухай Монгол Улсын Засгийн газар, Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын 1995 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн хэлэлцээрийн заалтууд үйлчилнэ.

Арванхоёрдугаар зүйл

Энэхүү Хэлэлцээрт гарын үсэг зурсан өдрөөс 15 хоногийн дараа түр хугацаагаар үйлчилж эхлэх бөгөөд хүчин төгөлдөр болгоход шаардлагатай дотоодын процедурыг дуусгасан тухай оролцогч талын сүүлчийн мэдэгдлийг дипломат шугамаар хүлээн авсан өдрөөс хойш 20 /хорин/ жилийн хугацаатай хүчин төгөлдөр байна.

Энэхүү Хэлэлцээрийг цуцалсан тохиолдолд хүчинтэй байх хугацаанд энэхүү хэлэлцээрийн хүрээнд байгуулсан гэрээ (хэлэлцээр)-ийн дагуу хүлээсэн үүргийг

биелүүлэхэд нөлөөлөхгүй. Хүлээсэн үүргийг биелүүлж дуусах хүртэл энэхүү хэлэлцээрийн 5, 6, 7 болон 9 дүгээр зүйлийн заалтууд хүчин төгөлдөр хэрэглэгдэнэ.

Энэхүү Хэлэлцээрийг _____ хотноо 2024 оны ____ сарын ____ -ны өдөр монгол, орос хэлээр тус бүр хоёр эх хувь үйлдсэн бөгөөд эдгээр эх бичвэр нь адил хүчинтэй байна.

**МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫГ
ТӨЛӨӨЛЖ**

**ОРОСЫН ХОЛБООНЫ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТӨЛӨӨЛЖ**

AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF MONGOLIA
AND
THE GOVERNMENT OF THE RUSSIAN FEDERATION
ON SUPPLYING AIRCRAFT FUEL TO MONGOLIA

The Government of Mongolia and the Government of the Russian Federation (hereinafter referred to as the Parties),

Based on the principles of equality, mutual benefit and long-term cooperation,

Seeking to strengthen friendly relations between the two States and to support socio-economic development, and affirming their commitment to further deepening Mongolian–Russian relations in the energy sector,

Having regard to the Treaty between Mongolia and the Russian Federation on Friendly Relations and Comprehensive Strategic Partnership dated 3 September 2019, as well as the Agreement between the Government of Mongolia and the Government of the Russian Federation on the Promotion and Mutual Protection of Investments dated 29 November 1995,

Have agreed as follows:

Article 1

The purpose of this Agreement is to ensure favorable conditions for the authorized organizations of the Parties specified in Article 3 of this Agreement to supply aircraft fuel from the Russian Federation to Mongolia and to carry out the activities of the joint company specified in Article 4 of this Agreement.

Article 2

The implementation of this Agreement shall be carried out by the following authorized bodies:

From the Mongolian side – the Ministry of Industry and Mineral Resources of Mongolia;

From the Russian side – the Ministry of Energy of the Russian Federation.

In the event of any change to the authorized bodies, the Parties shall notify each other in writing through diplomatic channels.

Article 3

Within the framework of this Agreement, the authorized organizations shall be:

From the Mongolian side – “Erchis Oil” LLC and/or its affiliated entities;

From the Russian side – PJSC "NK Rosneft" and/or its affiliated entities.

Article 4

1. The authorized bodies of the Parties shall establish a Joint Company to manage and operate the infrastructure (hereinafter referred to as the Complex) of the Chinggis Khaan International Airport of Mongolia (ICAO airport code: ZMCK).

2. The Joint Company shall manage and operate the Complex for the purpose of ensuring uninterrupted, stable and reliable supply of aircraft fuel and providing aircraft refueling services at Chinggis Khaan International Airport.

3. The supply of aircraft fuel to the Joint Company shall be carried out by the authorized organization of the Russian side.

4. The Joint Company shall carry out the sale of aircraft fuel at Chinggis Khaan International Airport, including supply, storage, refueling, sale, delivery, transportation and distribution.

5. The Mongolian side shall ensure that restrictions established under Mongolian legislation regulating the sale of petroleum products on the domestic market of Mongolia shall not apply to the activities of the Joint Company.

6. In the event of any disruption to the uninterrupted supply of aircraft fuel required for the Complex, the authorized organizations of the Parties shall immediately hold consultations and inform the authorized bodies of the Parties thereof.

Article 5

For the effective operation of the Complex, the Mongolian side shall provide the following guarantees:

To grant the authorized organization of the Russian side the permits, licenses and other documents required for operating the Complex;

To ensure conditions for entry into and exit from the territory of Mongolia, residence and employment for officials of the authorized organization of the Russian side and its contractors;

To allow the importation of materials, construction machinery and equipment necessary for the operation and development of the Complex under simplified customs procedures;

To ensure non-discriminatory treatment and lawful protection of investments;

To allow the authorized organization of the Russian side to operate under conditions no less favorable than those granted to Mongolian or third-country entities supplying similar petroleum products;

To ensure the free transfer abroad of payments related to investment activities, including compensation for expropriated investments.

Article 6

The Mongolian side shall guarantee protection, in accordance with this Agreement, to the investments made in the territory of Mongolia by the authorized organization of the Russian side and to the income derived from such investments, including dividends, shares, interest, license and commission fees, as well as other assets, against direct or indirect expropriation, nationalization, confiscation, or other measures equivalent to expropriation, nationalization or confiscation.

The Mongolian side shall guarantee the right of the authorized organization of the Russian side to freely repatriate, in monetary or in-kind form, the assets obtained for the purpose of implementing commercial contracts or as a result thereof, and shall further guarantee the timely and full settlement of payments in the course of performing commercial contracts concluded with the authorized organization of the Russian side.

In the event of direct or indirect expropriation, nationalization, confiscation, or other measures having an equivalent effect, including measures resulting in the transfer to state ownership or equivalent acts of compulsory acquisition, compensation for assets, property, rights and interests shall be paid promptly in the full market value, as determined by an independent valuation entity designated by the authorized organization of the Russian side, without taking into account any adverse consequences that may affect the reduction of such market value. The compensation shall in no case be less than the amount of the investment.

Article 7

Any amendments to the legislation of Mongolia adopted after the date of signing of this Agreement that result in the deterioration of the conditions relating to the activities of the authorized organization of the Russian side and/or the Joint Company with respect to the operation of the Complex in the territory of Mongolia, as well as all types of investments and supplies, shall not apply to them.

For the purposes of this Article, the deterioration of conditions of the authorized organization of the Russian side shall be deemed to occur if, after the signing of this Agreement, amendments to the legislation of Mongolia result in an increase or decrease in taxes, tariffs, fees, including customs duties and any other types of taxes, or in an increase or decrease in foreign labor quotas; or if new taxes, tariffs, fees, including customs duties and other taxes, or foreign labor quotas are introduced after the signing of this Agreement; as well as if any benefits, incentives or privileges granted to the authorized organization of the Russian side and/or the Joint Company under this

Agreement or under the legislation of Mongolia as of the date of signing of this Agreement are revoked.

Article 8

Any disputes arising between the Parties concerning the implementation or interpretation of this Agreement shall be settled through consultations.

Article 9

1. Any disputes or disagreements arising in the course of the implementation of this Agreement in connection with investments made by the authorized organization of the Russian side shall be resolved by mutual consultations between the authorized organizations of the Mongolian side and the Russian side, which shall thereafter be deemed the parties to the dispute.

2. If a dispute has not been resolved within two months from the date of its commencement, it shall, at the request of either party, be referred for resolution to the International Commercial Arbitration Court at the Chamber of Commerce and Industry of the Russian Federation in accordance with its applicable rules and procedures.

3. The arbitral award shall be final and binding upon the parties and shall be subject to mandatory execution.

Article 10

This Agreement may be amended by mutual written agreement of the Parties through a separate protocol.

Article 11

The provisions of this Agreement shall prevail over the provisions of other international agreements between Mongolia and the Russian Federation regulating the same subject matter.

With respect to matters not covered by this Agreement, the provisions of the Agreement between the Government of Mongolia and the Government of the Russian Federation on the Promotion and Mutual Protection of Investments dated 29 November 1995 shall apply.

Article 12

This Agreement shall be applied provisionally fifteen (15) days after the date of its signing and shall enter into force for a period of twenty (20) years from the date of receipt, through diplomatic channels, of the last notification by which the Parties inform each other that the domestic procedures required for its entry into force have been completed.

Termination of this Agreement shall not affect the fulfillment of obligations assumed under contracts (agreements) concluded pursuant to this Agreement during its

period of validity. The provisions of Articles 5, 6, 7 and 9 of this Agreement shall remain in force until such obligations have been fully performed.

Done at _____ on the ____ day of _____ 2024, in the Mongolian and Russian languages, in two originals in each language, all texts being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF
MONGOLIA

FOR THE GOVERNMENT OF
THE RUSSIAN FEDERATION

МОНГОЛ УЛСАД АГААРЫН ХӨЛГИЙН ТҮЛШ НИЙЛҮҮЛЭХ ТУХАЙ
МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР, ОРОСЫН ХОЛБООНЫ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР
ХООРОНДЫН 2024 ОНЫ 9 ДҮГЭЭР САРЫН 3-НЫ ӨДРИЙН ХЭЛЭЛЦЭЭРТ
ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ПРОТОКОЛ

Монгол Улсын Засгийн газар болон Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар,
цаашид Талууд гэх,

Монгол, Оросын харилцааг цаашид бэхжүүлэхэд хувь нэмрээ оруулан,

Монгол Улсад агаарын хөлгийн түлш нийлүүлэх тухай Монгол Улсын Засгийн газар
болон Оросын Холбооны Улсын Засгийн газар хоорондын 2024 оны 9 дүгээр сарын 3-ны
өдрийн Хэлэлцээрийн (цаашид Хэлэлцээр гэх) 10 дугаар зүйлийг харгалзан,

Дараах зүйлийг харилцан тохиролцов. Үүнд:

1 дүгээр зүйл

Хэлэлцээрт дараах өөрчлөлтийг оруулна. Үүнд:

1) 4 дүгээр зүйлд.

1 дүгээр заалтыг дараах байдлаар өөрчлөн найруулна:

“1. Талуудын эрх бүхий байгууллагууд нь Монгол Улсын “Чингис хаан” олон улсын нисэх буудлын (ICAO-ийн нисэх буудлын код: ZMCK) агаарын хөлгийг түлшээр цэнэглэх дэд бүтцийг (цаашид Байгууламж гэх) удирдах болон ашиглах Хамтарсан компани байгуулна.”;

5 дугаар заалтад “газрын тосны бүтээгдэхүүн” гэж заасныг “агаарын хөлгийн түлш” гэж өөрчлөх;

2) 7 дугаар зүйлийн 2 дугаар догол мөрийг хасах;

3) 9 дүгээр зүйлийн 2 дугаар заалтыг дараах байдлаар өөрчлөн найруулна:

“2. Хэрэв маргаан эхэлсэн өдрөөс хойш 2 сарын дотор шийдвэрлэгдэхгүй тохиолдолд талуудын аль нэг талын хүсэлтээр маргааныг Бүгд Найрамдах Беларусь Улсын Минск хотод байрлах Беларусын худалдаа аж үйлдвэрийн танхимын дэргэдэх Олон улсын арбитрын шүүхэд тус шүүхийн 2011 оны журмын дагуу хэлэлцүүлэхээр шилжүүлнэ”;

4) 11 дүгээр зүйлийн эхний догол мөрийг хасах;

5) 12 дугаар зүйлд:

Хоёрдугаар догол мөрөнд "20 жил" гэснийг "15 жил" гэж өөрчлөх;

Хоёрдугаар догол мөрний араас дараах агуулга бүхий догол мөр нэмэх:

"Талуудын аль нэг тал нь нөгөө Талд Хэлэлцээрийн хүчин төгөлдөр үйлчлэх хугацааг дуусгавар болгох тухай хүсэлтийг Хэлэлцээрийн хүчин төгөлдөр байх үндсэн хугацаа болон сунгагдсан дараа, дараагийн 5 жилийн хугацаа дуусгавар болохоос 1 жилийн өмнө бичгээр мэдэгдэх хүртэл Хэлэлцээрийн хүчин төгөлдөр үйлчлэх хугацаа аяндаа дараагийн 5 жилийн хугацаанд сунгагдана."

2 дугаар зүйл

Энэхүү Протокол нь Талууд түүнийг хүчин төгөлдөр болгоход шаардлагатай дотоодын процедурыг дуусгавар болгосон тухай бичгээр дипломат шугамаар мэдэгдсэн сүүлчийн мэдэгдлийг хүлээн авсан өдрөөс, чингэхдээ Хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс хойш хүчин төгөлдөр болно.

_____ хотод _____ оны ____ дүгээр сарын ____ - ний өдөр монгол, орос хэлээр тус бүр хоёр хувь үйлдсэн бөгөөд эх бичвэрүүд адил хүчинтэй байна.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТӨЛӨӨЛЖ**

**ОРОСЫН ХОЛБООНЫ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТӨЛӨӨЛЖ**

PROTOCOL AMENDING THE AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF
MONGOLIA AND THE GOVERNMENT OF THE RUSSIAN FEDERATION ON
SUPPLYING AIRCRAFT FUEL TO MONGOLIA

DATED 3 SEPTEMBER 2024

The Government of Mongolia and the Government of the Russian Federation,
hereinafter referred to as the Parties,

Contributing to the further strengthening of relations between Mongolia and
Russia,

Having regard to Article 10 of the Agreement between the Government of
Mongolia and the Government of the Russian Federation on Supplying Aircraft Fuel to
Mongolia dated 3 September 2024 (hereinafter referred to as the Agreement),

Have agreed as follows:

Article 1

The following amendments shall be made to the Agreement:

1) In Article 4:

Paragraph 1 shall be amended to read as follows:

"1. The authorized bodies of the Parties shall establish a Joint Company to manage and
operate the aircraft refueling infrastructure (hereinafter referred to as the Facility) of the
Chinggis Khaan International Airport of Mongolia (ICAO airport code: ZMCK).";

In paragraph 5, the words "petroleum products" shall be replaced with the words "aircraft
fuel";

2) Article 7, paragraph 2 shall be deleted;

3) Article 9, paragraph 2 shall be amended to read as follows:

"2. If a dispute is not resolved within two months from the date of its commencement, the
dispute shall, at the request of either Party, be referred for settlement to the International
Arbitration Court at the Belarusian Chamber of Commerce and Industry in Minsk,
Republic of Belarus, in accordance with the Rules of the said Court adopted in 2011.";

4) The opening paragraph of Article 11 shall be deleted;

5) In Article 12:

In paragraph 2, the words "20 years" shall be replaced with the words "15 years";

After paragraph 2, a paragraph with the following wording shall be added:

"Unless either Party notifies the other Party in writing of its intention to terminate the validity of the Agreement at least one year prior to the expiry of the initial term of validity of the Agreement, as well as any subsequently extended five-year term, the validity of the Agreement shall be automatically extended for successive five-year periods.";

Article 2

This Protocol shall enter into force on the date of receipt of the last written notification transmitted through diplomatic channels informing that the Parties have completed their respective domestic procedures necessary for the entry into force of this Protocol, provided that the Agreement has entered into force.

Done at _____ on the ___ day of _____, _____, in the Mongolian and Russian languages, in two originals in each language, all texts being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF
MONGOLIA

FOR THE GOVERNMENT OF
THE RUSSIAN FEDERATION